

DYREKTYWA W SPRAWIE EMISJI PRZEMYSŁOWYCH

Adam Erechemla

Opublikowana została dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/75/UE z 24 listopada 2010 r. w sprawie emisji przemysłowych (zintegrowane zapobieganie zanieczyszczeniom i ich kontrola).¹ Wniosek legislacyjny z propozycją dyrektywy Komisja złożyła pod koniec 2007 r.² Procedura – jak na standardy unijne – nie trwała zbyt długo.

Dyrektywa stanowi wersję przekształconą następujących aktów:

- dyrektywa 2008/1/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z 15 stycznia 2008 r. dotycząca zintegrowanego zapobiegania zanieczyszczeniom i ich kontroli;³ ta dyrektywa stanowi trzon nowego aktu,
- dyrektywa Rady 78/176/EWG z 20 lutego 1978 r. w sprawie odpadów pochodzących z ditlenku tytanu,⁴
- dyrektywy Rady 82/883/EWG z 3 grudnia 1982 r. w sprawie procedur nadzorowania i monitorowania środowiska naturalnego w odniesieniu do odpadów pochodzących z przemysłu ditlenku tytanu,⁵
- dyrektywa Rady 92/112/EWG z 15 grudnia 1992 r. w sprawie procedur harmonizacji programów mających na celu ograniczenie i ostateczną eliminację zanieczyszczeń pochodzących z przemysłu ditlenku tytanu,⁶

- dyrektywa Rady 1999/13/WE z 11 marca 1999 r. w sprawie ograniczenia emisji lotnych związków organicznych spowodowanej użyciem organicznych rozpuszczalników podczas niektórych czynności i w niektórych urządzeniach,⁷

- dyrektywa 2000/76/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z 4 grudnia 2000 r. w sprawie spalania odpadów,⁸

- dyrektywa 2001/80/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z 23 października 2001 r. w sprawie ograniczenia emisji niektórych zanieczyszczeń do powietrza z dużych instalacji spalania.⁹

Takie przekształcenie, w wyniku którego jeden nowy akt zastępuje kilka wcześniejszych dotyczących tego samego przedmiotu, określa się jako horyzontalne. W dyrektywach dokona-

Foto: Paweł Wójcik

no wielu istotnych zmian, których celem w zakresie wykorzystania techniki prawodawczej było zwiększenie ich przejrzystości. Przedmiotem nowej dyrektywy jest zaś ustanowienie zasad dotyczących zintegrowanego zapobiegania zanieczyszczeniom powstającym w wyniku działalności przemysłowej oraz zasad dotyczących kontroli tych zanieczyszczeń. Kolejne przyjęte przez akt zasady dotyczą zapobiegania emisjom do powietrza, wody i ziemi, a gdy brak jest takiej możliwości, zasady mające na celu redukcję emisji oraz wytwarzania odpadów. Wszystkie te zasady mają służyć osiągnięciu wysokiego poziomu środowiska jako całości. Bardzo podobnie był sformułowany cel dyrektywy 2008/1/WE.

Przekształcona dyrektywa ma z załącznikami ponad 100 stron (dyrektywa 2008/1/WE miała ich 26) i składa się z:

- kilkunastu preambuły (motywów wstępnych) uzasadniającej konieczność przyjęcia i cel aktu,
- Rozdziału I „Przepisy wspólne” zawierającego normy wspólne dla pozostałych rozdziałów,
- Rozdziału II „Przepisy dotyczące rodzajów działalności wymienionej w załączniku I”; załącznik ten wymienia rodzaje dzia-

ne dotyczące obiektów energetycznego spalania” ma zastosowanie do takich obiektów, których całkowita moc nominalna dostarczona w paliwie (niezależnie od jego rodzaju) jest równa lub większa niż 50 MW,

- Rozdział IV „Przepisy szczególne dotyczące spalania odpadów i współspalania odpadów” ma zastosowanie do spalania odpadów stałych i płynnych,

- Rozdział VII to „Przepisy dotyczące komitetu, przepisy przejściowe i końcowe”.

Ponadto dyrektywa zawiera 10 załączników.

Jest aktem zbyt obszernym, aby omówić ją w tym artykule, jednak poniżej przedstawiam kilka istotnych informacji na jej temat, głównie dotyczących przyjętych zasad.

Dyrektywa zapewnia zintegrowane podejście do zapobiegania emisjom

Dyrektywa zapewnia zintegrowane podejście do zapobiegania emisjom do powietrza, wody i gleby, gospodarowania odpadami, efektywności energetycznej i zapobiegania wypadkom.

- Rozdział V „Przepisy szczególne dotyczące instalacji i czynności z wykorzystaniem rozpuszczalników organicznych” do czynności wymienionych w części 1 („Czynności”) załącznika VII „Przepisy techniczne dotyczące instalacji i czynności z wykorzystaniem rozpuszczalników organicznych” oraz, w odpowiednich przypadkach, do czynności osiągających wartości progowe wymienione w części 2 („Wartości progowe i do-

do powietrza, wody i gleby, gospodarowania odpadami, efektywności energetycznej i zapobiegania wypadkom. Podejście to obejmuje również elementy kontroli.

Upraszcza i wyjaśnia istniejące przepisy oraz zmniejsza obciążenie administracyjne. Wdraża niektóre propozycje zamieszczone w strategiach tematycznych dotyczących: zanieczyszczeń powietrza, ochrony gleby, zapobiegania powstawaniu odpadów i ich recyklingu.

Potwierdza zasadę, że instalacja może być eksploatowana jedynie wtedy, gdy wydano odpowiednie pozwolenie; wyjątek stanowią niektóre instalacje wykorzystujące rozpuszczalniki organiczne, które mogą być eksploatowane po zarejestrowaniu.

Pozwolenie zintegrowane (obecnie uregulowane w dyrektywie 2008/1/WE) powinno obejmować wszelkie środki konieczne do uzyskania wysokiego poziomu ochrony środowiska jako całości, zawierać dopuszczalne wielkości emisji oraz wymogi ochrony gleby, wód podziemnych i monitorowania. Wszystkie te środki muszą opierać się na najlepszych dostępnych technikach (BAT). „Najlepsze dostępne techniki” w przekształconej dyrektywie oznaczają najbardziej efektywny i zaawansowany etap rozwoju i metod prowadzenia danej działalności, który wskazuje możliwe wykorzystanie poszczególnych technik jako podstawy przy ustalaniu dopuszczalnych wielko-

Foto: Paweł Wójcik

łałości należących do przemysłów: energetycznego, produkcji i obróbki metali, mineralnego, chemicznego, gospodarki odpadami i niektóre „inne rodzaje działalności”,

- Rozdział III „Przepisy szczegól-

puszczalne wartości emisji”) załącznika,

- Rozdział VI „Przepisy szczególne dotyczące instalacji produkujących dwutlenek tytanu” ma zastosowanie zgodne ze swym tytułem,

ści emisji i innych warunków pozwolenia mających na celu zapobieganie powstawaniu, a jeżeli nie jest to możliwe, ograniczenie emisji i oddziaływania na środowisko jako całość:

- „techniki” obejmują zarówno stosowane technologie, jak i sposób, w jaki dana instalacja jest projektowana, budowana i utrzymywana, eksploatowana i wycofywana z eksploatacji;
- „dostępne techniki” oznaczają techniki o takim stopniu rozwoju, który pozwala na ich wdrożenie w danym sektorze przemysłu, zgodnie z istniejącymi warunkami ekonomicznymi i technicznymi, z uwzględnieniem kosztów i korzyści, nawet jeżeli techniki te nie są wykorzystywane lub nie zostały opracowane w danym państwie członkowskim, o ile są one dostępne dla operatora;
- „najlepsze” oznacza najbardziej efektywne w osiągnięciu wyso-

kiego ogólnego poziomu ochrony środowiska jako całości.

Różnice występujące w państwach UE w zakresie poziomów emisji mają być niwelowane przez sporządzanie dokumentów referencyjnych BAT (obecnie znanych jako BREF-y). Dokumenty te mają być aktualizowane (najpóźniej co 8 lat) i przeglądane, a ich najważniejsze elementy: „konkluzje dotyczące BAT” będą przyjmowane w drodze procedury komitetowej. Konkluzje mają stanowić odniesienie przy ustalaniu warunków pozwolenia.

Dyrektywa zapewnia właściwym organom krajowym pewną elastyczność w ustalaniu dopuszczalnych wielkości emisji w określonych, szczególnych okolicznościach. Będą też one mogły udzielać tymczasowych odstępstw od poziomów emisji powiązanych z BAT, w przypadku testowania nowych, korzystnych dla środowiska i oszczędnych technik. Tymczasowe odstępstwo od wielkości emisji mogło będzie też być przyznane w przypadku

napłytych zakłóceń w dostawie paliwa o niskiej zawartości siarki do zakładów energetycznego spalania.

Transpozycja dyrektywy do prawa krajowego konieczna będzie tylko w zakresie przepisów, które uległy zmianie. Na transpozycję poszczególnych przepisów dyrektywa wyznacza różne terminy w latach 2013–2016.

Adam Erechemla

Przypisy

¹ Dz.U. L 334 z 17.12.2010, s.17.

² COM(2007)844 z 21.12.2007.

³ Dz.U. L 24 z 29.01.2008, s. 8. tzw. dyrektywa IPPC, będąca wersją ujednoczoną dyrektywy Rady 96/61/WE z 24 września 1996 r. dotyczącej zintegrowanego zapobiegania zanieczyszczeniom i ich kontroli (Dz.U. L 257 z 10.10.1996, s.26).

⁴ Dz.U. L 54 z 25.02.1978, s. 19.

⁵ Dz.U. L 378 z 31.12.1982, s. 1.

⁶ Dz.U. L 409 z 31.12.1992, s. 11.

⁷ Dz.U. L 85 z 29.03.1999, s.1.

⁸ Dz.U. L 332 z 28.12.2000, s. 91.

⁹ Dz.U. L 309 z 27.11.2001, s.1.